

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4CoP/116/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8723211718
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Kalináková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8723211718.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ingrid Kalinákovvej a členov senátu Mgr. Miloša Koleka a JUDr. Zuzany Biščákovvej, v právnej veci starostlivosti súdu o maloletú Y. R., T. XX.X.XXXX, U. H. R. XXX, G. Š., zastúpenú v konaní opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny C., pochádzajúcu z matky D. R., T. X.X.XXXX, H. R. XXX, G. Š., a z otca M. R., T. X.X.XXXX, H. M., U. Č. T. T. I. D. Č. M., v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Poprad č.k. 10P/169/2023-7 zo dňa 26.10.2023 takto

rozhodol:

- I. Potvrďuje uznesenie.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny C. podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia - uloženia výchovného opatrenia maloletej Y. R., a to pobyt v S. X. W. W.,. G. XX, XXX XX W. W., najdlhšie na dobu šesť mesiacov.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Poprad ako súd prvej inštancie (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým uznesením rozhodol tak, že cit.:

„I. Vydáva toto neodkladné opatrenie:

nariaďuje uloženie výchovného opatrenia na zabezpečenie rodinných a sociálnych pomerov mal. dieťaťa pobytom v zariadení najdlhšie na 6 mesiacov a umiestňuje mal. Y. R., nar. XX.X.XXXX do S. centra W. W., G. XX, XXX XX W. W.“

3. Súd prvej inštancie uznesenie právne odôvodnil ustanovením § 367 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), § 37 ods. 3 písm. b) zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „Zákona o rodine“).

4. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol, že matka maloletej dlhodobo zanedbáva starostlivosť o maloleté deti, otec sa nachádza na neznámom mieste, starostlivosť o maloleté deti nevykonáva. Maloleté deti dlhodobo nechodia do školy, matka zanedbáva zdravotnú starostlivosť o maloletú dcéru, ktorá trpí onkologickým ochorením, pričom podľa správy školy bolo preukázané, že maloletá sa živí prostitúciou. Nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým bola maloletá vyňatá z rodiny a umiestnená v diagnostickom centre, je plne dôvodné.

III. Odvolanie, vyjadrenie účastníkov konania

5. Proti tomuto uzneseniu podala odvolanie matka. Argumentovala tým, že nie je pravda, aby jej dcéra páchala trestný čin prostitúcie, ani to, aby ona bola alkoholička a nespolupracujúca. Svoju dcéru chce mať vo svojej starostlivosti, má s dcérou dobrý vzťah, nechce, aby bola v nejakom zariadení.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

6. Krajský súd v Prešove (ďalej ako „odvolací súd“), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávneným subjektom - účastníkom (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d) Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľka použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f, h) Civilného sporového poriadku), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario) a dospel k záveru, že odvolaniu matky nie je možné priznať úspech, keďže napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je vo výroku vecne správne, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

7. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, s poukazom na obsah napadnutého uznesenia i argumenty matky predostreté v odvolacom konaní, bolo posúdiť, či sú splnené zákonné podmienky a dané skutkové okolnosti odôvodňujúce uloženie výchovného opatrenia na zabezpečenie rodinných a sociálnych pomerov mal. dieťaťa pobytom v zariadení najdlhšie na 6 mesiacov a jeho umiestnenie do S.R. X. W. W..

8. Predovšetkým sa žiada konštatovať, že odvolací súd nemal dôvod nesúhlasiť s podstatou argumentácie použitej súdom prvej inštancie na podporu ním zvoleného spôsobu rozhodnutia, teda s tými dôvodmi, pre ktoré súd prvej inštancie nariadil neodkladné opatrenie. Odvolací súd po oboznámení sa s obsahom spisu dospel k záveru, že súd prvej inštancie sa dostatočne zaoberal všetkými predpokladmi, ktoré musia byť splnené na nariadenie neodkladného opatrenia a v preskúmanom uznesení dostatočne vyložil, z akých dôvodov nariadil neodkladné opatrenie. Odôvodnenie preskúmaného uznesenia totiž nevykazuje žiadne logické, skutkové ani právne medzery, bolo preto i objektívne presvedčivé (ktorou presvedčivosťou tu samozrejme je nutné mať na mysli schopnosť presvedčiť kohokoľvek s výnimkou toho, kto má záujem na celkom inom výsledku konania) a odvolaciemu súdu poskytovalo možnosť sa i len obmedziť na konštatovanie správnosti dôvodov súdu prvej inštancie (§ 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku). Pre nutnosť vyporiadania sa aspoň stručne aj s odvolacími námietkami a pre celkovú úplnosť sa však žiada aj tu doplniť nasledovné:

9. V zmysle § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

10. V zmysle § 325 ods. 1 Civilného sporového poriadku, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. V ods. 2 tohto ustanovenia pod písm. a) až h) zákon demonštratívne vymenúva možné obsahy neodkladných opatrení. Podľa ods. 3 tohto ustanovenia za podmienok ustanovených osobitným predpisom môže súd nariadiť kontrolu dodržiavania neodkladným opatrením nariadenej povinnosti technickými prostriedkami.

11. V zmysle § 329 Civilného sporového poriadku, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia (ods. 1). Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie (ods. 2).

12. Neodkladné opatrenie je v zásade prípustné iba v dvoch prípadoch, a to pri potrebe bezodkladne upraviť pomery a pri obave, že exekúcia bude ohrozená. V mimosporových konaniach je umožnené súdu nariadiť neodkladné opatrenie aj v prípadoch verejného záujmu ako najširšej kategórie pokrývajúcej

záujem štátu. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia môže súd rozhodnúť aj bez vylučenia a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. V konaní o prejednaní návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia na včasné zabezpečenie neodkladnej úpravy nie je nevyhnutné vykonať dôkazy ako v konaní vo veci samej, na ich nariadenie je postačujúce, ak účastník osvedčí potrebu nevyhnutnej neodkladnej ochrany práv a právom chránených záujmov a tiež je splnená zákonná podmienka nariadenia neodkladného opatrenia, ak sa osvedčí alebo preukáže aspoň jeden z vyššie uvedených dôvodov na jeho nariadenie. Pre rozhodnutie súdu o neodkladnom opatrení je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bolo totožný s výrokom vo veci samej. Neodkladné opatrenie vo veciach starostlivosti o maloletých slúži na poskytovanie rýchlej, efektívnej ale zásadne len bezodkladnej úpravy rodinnoprávnych vzťahov. Nariadením neodkladného opatrenia sa neprejudikujú práva účastníkov konania, ani tretích osôb, pričom pri jeho nariaďovaní prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení. V dôsledku toho sa tu nezisťujú všetky tie skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním rozhodnutia vo veci samej, pretože takéto dokazovanie presahuje rámec konania v časti o nariadenie neodkladného opatrenia, keďže je v rozpore so zmyslom okamžitej a rýchlej ochrany dieťaťa. Z tohto dôvodu zákon ani nepredpokladá, aby pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení súd vykonával dokazovanie (§ 329 ods. 1 veta prvá Civilného sporového poriadku). Je postačujúce, pokiaľ sú okolnosti, od ktorých sa odvodzuje opodstatnenosť návrhu, aspoň osvedčené.

13. Podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

14. Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

15. Odvolací súd mal z obsahu spisu preukázať, že rodičia maloletej dlhodobo zanedbávajú starostlivosť nielen o maloletú Y., ale aj o ostatné maloleté deti. Otec žije dlhodobo na neznámom mieste v Č. M.. Matka sa o maloletú nestará, maloletá dlhodobo nechodí do školy. Napriek onkologickému ochoreniu maloletej dcéry s ňou matka nechodí na pravidelné kontroly do H. a ignoruje aj kontroly u všeobecnej lekárky maloletej. Matka bola niekoľkokrát vyzvaná zo strany Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny C., aby zabezpečila riadnu starostlivosť o deti, ani na jedno predvolanie sa nedostavila, nespolupracuje ani so školou. Maloletá Y. sa dopúšťa trestného činu prostitúcie. Podľa správy OO PZ R., matka maloletej dieťaťa opúšťa vo večerných hodinách, alebo deti prespávajú u susedov z dôvodu, že matka si do domácnosti vodí cudzích mužov, od ktorých sa snaží vylákať financie sexuálnymi praktikami alebo ich okradne, čoho sú často svedkom aj maloleté deti. Podľa kolízneho opatrovníka medzi rodinnými príslušníkmi nie je nikto, kto by maloletej zabezpečil náhradnú rodinnú starostlivosť.

16. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie, rovnako ako súd prvej inštancie, dospel k záveru, že boli splnené zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia, pretože v danom prípade existuje naliehavá potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov konania, a to uložením výchovného opatrenia na zabezpečenie rodinných a sociálnych pomerov mal. dieťaťa pobytom a jeho umiestnením do S. X. W. W., vzhľadom na doposiaľ zistené skutočnosti, ktoré preukazujú, že ponechanie maloletej v pôvodnom výchovnom prostredí by mohlo závažným spôsobom ohroziť alebo narušiť jej výchovu, zdravotný stav, fyzický a mravný vývin. Nespolupráca matky maloletej s úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, nezvládanie výchovy maloletej matkou, ktorá jej nezabezpečuje potrebnú starostlivosť, sú nepochybne závažným dôvodom pre nariadenie neodkladného opatrenia v prejednávanvej veci. Ani z odvolania matky nevyplýva, že by z jej strany bola zabezpečená starostlivosť o

dieťa, naopak podľa odvolania matky táto nesúhlasí s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia. Preukázateľne nastali vážne zlyhania v starostlivosti o dieťa, preto odvolací súd dospel k záveru, že umiestnenie maloletej v S. X. W. W. je opodstatnené, čím bude naplnený účel neodkladného opatrenia, ktorým je zabezpečenie adekvátnej starostlivosti maloletej, ktorá v domácom prostredí vzhľadom na aktuálnu situáciu bola nedostatočná.

17. Odvolací súd je presvedčený, že nariadenie neodkladného opatrenia je v záujme maloletej, nariadené neodkladné opatrenie nepredstavuje ani neprimeraný a ani bezdôvodný zásah do práv účastníkov konania, požiadavka vyváženej bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov konania tak zostáva zachovaná. Nariadeným neodkladným opatrením sa má zabrániť ešte väčšej ujme na priaznivom vývoji maloletej v prípade jej ponechania v pôvodnom výchovnom prostredí. Zistené okolnosti prípadu tiež nevyvolávajú žiadne pochybnosti o naliehavej potrebe zásahu súdu v podobe bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov konania. Odvolacie námietky matky neboli ničím preukázané. S poukazom na vyššie uvedené okolnosti prípadu a zistené skutočnosti sa odvolací súd stotožňuje so závermi súdu prvej inštancie vyslovenými v napadnutom uznesení a zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že bolo preukázané, že bol nielen ohrozený, ale aj porušený záujem maloletého dieťaťa na riadnom vývine a to predovšetkým úplným nezaujmom matky o zdravotný stav dcéry, dlhodobou absenciou jej vzdelávania a navádzaním maloletého dieťaťa k páchaniu trestnej činnosti. Vyňatie maloletej z rodinného prostredia nariadením neodkladného opatrenia je plne dôvodné.

18. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd napadnuté uznesenie potvrdil postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 2 ods. 1 CMP.

19. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).